

International Council on
Monuments and Sites

ICOMOS
Magyar Nemzeti Bizottsága

SOCIETY FOR THE
DISSEMINATION OF
THE SCIENCES,
BUGÁT PÁL
ASSOCIATION

ROMÁN ANDRÁS
MŰEMLÉKVÉDELMI NYÁRI EGYETEM

(37. EGRI MŰEMLÉKVÉDELMI NYÁRI EGYETEM)

KI TÖRŐDIK ÉS HOGYAN A MŰEMLÉKEKKEL?

Társadalmi feladatmegosztás a műemlékvédelemben

2007. JÚNIUS 28 - JÚLIUS 4.

NOSZVAJ

ROMÁN ANDRÁS
SUMMER UNIVERSITY
ON MONUMENT PROTECTION

(37th EGER SUMMER UNIVERSITY ON MONUMENT PROTECTION)

WHO CARES ABOUT IT?

Responsibilities of different actors in the field of monument protection

JUNE 28 – JULY 4, 2007

NOSZVAJ

TÁMOGATÓK- SPONSORS

NATIONAL CULTURAL FUND OF HUNGARY

**EGER MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA**

TOWN HALL OF EGER WITH COUNTY RANK

DYNAMIC PARTNER LTD., EGER

A MŰEMLEKVÉDELMI NYÁRI EGYETEM TÉMÁI AZ ELMÚLT 36 ÉVBEN

1971. *Magyarország műemlékei*
1972. *Műemléki helyreállítások előkészítése*
1973. *Építészeti helyreállítás és városrendezés*
1974. *A műemlékek restaurálásának problémái*
1975. *A magyar műemlékvédelem távlatai (Múltunk jövője)*
1976. *A műemlékvédelem elvi alapjai*
1977. *A műemlék-helyreállítás gyakorlata*
1978. *A műemlék és környezete*
1979. *A népi építészet emlékeinek védelme*
1980. *A magyar műemlékvédelem sajátos vonásai*
1981. *Képzőművészeti emlékek védelme*
1982. *Műemlékvédelem és társadalom*
1983. *Agrár- és ipartörténeti emlékek védelme*
1984. *Városméretű műemlékvédelem*
1985. *Népi építészeti emlékeink védelme*
1986. *Régészeti műemlékek védelme*
1987. *Új műemlékfajták – műemlékállományunk bővülése*
1988. *Népek és nemzetek közös építészeti öröksége*
1989. *A műemlékvédelem és társtudományai*
1990. *A barokk kor műemlékei*
1991. *Műemléki belső terek*
1992. *A történeti városok védelme és kartája*
1993. *A világ kulturális és természeti öröksége*
1994. *Műemlék lakóházak*
1995. *Várak és várkastélyok*
1996. *A XX. század műemlékei*
1997. *Műemlék-helyreállítások tegnap – ma – holnap*
1998. *A műemlékek sokszínűsége*
1999. *Műemlék és természet*
2000. *Húsz évszázad műemlékei*
2001. *Informatika a műemlékvédelemben*
2002. *A műemlékek immateriális dimenziói*
2003. *Veszélyben az örökség*
2004. *A műemlékek védelmének módszerei és lehetőségei*
2005. *Élvonalbeli műemlékek védelme*
2006. *„Kis Műemlék” – Nagy érték*

KI TÖRŐDIK ÉS HOGYAN A MŰEMLÉKEKKEL?

Társadalmi feladatmegosztás a műemlékvédelemben

A szervezők és az együttműködő partnerek elmúlt évi döntése értelmében ezévi programunkat már Román András Műemlékvédelmi Nyári Egyetem, Eger elnevezéssel hirdetjük meg, emléket állítva ezzel nagymúltú rendezvényünk szellemi irányítójának.

Aki figyelemmel kíséri programunkat, az bizonyára emlékszik, hogy 2006-ban egy kétéves ciklust zártunk le. Most az élet úgy hozta, hogy az előző két évhez hasonlóan ebben az évben ismét egy kétéves ciklust szeretnénk elkezdni. Ennek a kétéves ciklusnak a témája a társadalmi feladatmegosztás, amely magába foglalja a műemlékvédelem szereplőinek és érintettjeinek közvetlen és közvetett feladatait, kötelezettségeit és lehetőségeit.

Ebben az évben a nyári egyetem programja az egyes emlékek védelmével kapcsolatos elméleti és gyakorlati kérdéseket taglaló előadásokat és esettanulmányokat ölel fel. Jövőre a település szintű védelem problémakörét szeretnénk feldolgozni a fenntartható fejlődés, valamint a műemlékvédelem elméleti és gyakorlati követelményeinek megfelelően.

A nyári egyetem hagyományaihoz híven a választott témákat kiváló hazai és, európai előadók közreműködésével fogja bemutatni és lehetőséget fogunk biztosítani az adott témák fórumszerű megvitatására, valamint a hallgatók közötti közvetlen tapasztalatcserére is. Sőt, ebben az évben a szerzett ismeretek elsajátítását kiscsoportos foglalkozások keretében gyakorlati feladatok megoldásával is elő szeretnénk segíteni.

A ROMÁN ANDRÁS NYÁRI EGYETEM PROGRAMJA

Elnök: Nagy Gergely

Titkár: Dávid Árpád

Június 28. csütörtök

16.00 óra MEGNYITÓ

16.15 óra MŰEMLÉKVÉDELEM – MŰEMLÉKGONDOZÁS – MŰEMLÉKHELYREÁLLÍTÁS:
„MINDEN SZINTEN SZINTE MINDEN”
Előadó: Ágostházi László (HU)

17.15 óra MŰEMLÉKEK KÖZVETLEN ÉS KÖZVETETT HASZNOSÍTÁSA -
ELVEK, LEHETŐSÉGEK, KORLÁTOK
Előadó: Mezős Tamás (HU)

18.30 óra VACSORA, NYITÓEST

Június 29. péntek

9.00 óra MŰEMLÉKEK FELÚJÍTÁSA ÉS A RÉGI/ÚJ FUNKCIÓ ÖSSZEHANGOLÁSA
Előadó: Nagy Gergely (HU)

10.00 óra INTEGRÁLT ÉRTÉKVÉDELEM: A MEGŐRIZVE FEJLESZTÉS ÉS A FEJLESZTVE MEGŐRZÉS
MŰVÉSZETE - A GÖDÖLLŐI KASTÉLY
Előadó: Máté Zsolt (HU)

11.00 óra IHLETET ADÓ FORRÁS, VAGY BÉNÍTÓ KÖTÖTTség A MŰEMLÉK ? TUDOMÁNYOS ÉS
TECHNIKAI KÖVETELMÉNYEK, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI IGÉNYEK A TERVEZÉSBEN
Előadó: Hatvani Ádám (HU)

14.00 óra „MONUMENTENWACHT” BEMUTATÓ A NOSZVAJI BORHÁZBAN
Előadó: Gert van der Vast (NL)
Heiter Róbert (HU)

15.30- LÁTOGATÁS EGERBEN

A HASZNOSÍTÁSRA VÁRÓ BUTTLER-HÁZ EGERBEN
Előadó: Nagy Gergely (HU)

Június 30. szombat

Szakadékok és hidak a múlt örökségének hasznosításában – esettanulmányok

- 9.00 óra** *AZ ÖNKORMÁNYZATI IRÁNYÍTÁS LEHETŐSÉGEI ÉS ESZKÖZEI A TÖRTÉNETI ÉS A MŰEMLEKI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSÉBEN*
Előadó: Sarkadi Eszter (HU)
- 10.00 óra** *LÉLEGZŐ MŰEMLEKEK – TÖRTÉNETI KERTJEINK MEGÚJULÁSA*
Előadó: Örsi Károly (HU)
- 11.00 óra** *BUDAPEST, KIRÁLY U. 26. JÁLICS –HÁZ*
Előadó: Tahi Tóth Nándorné (HU)
- 14.00 óra** *A VASVÁRI DOMONKOS KOLOSTOR HELYREÁLLÍTÁSA ÉS HASZNOSÍTÁSA*
Előadó: Zágorhidi Czigány Balázs (HU)
- 15.00 óra** *KEZELÉS – KEZELÉSI TERV – KEZELŐ SZERVEZET – AVAGY KI IS AZ A BIZONYOS „MŰEMLEK (HELYSZÍN) MENEDZSER”?*
Előadó: Kovács Dezső (HU)

Az előadást követően:

*„A KÁVÉFŐZŐHÖZ IS JÁR HASZNÁLATI UTASÍTÁS”:
INTERAKTÍV GYAKORLATI FOGLALKOZÁS
Foglalkozásvezető: Kovács Dezső (HU)*

Július 1. vasárnap

Tanulmányi kirándulás:

- 8.00 óra** *SZOMOLYA, MEZŐKÖVESD, MEZŐCSÁT, KÁCS, TIBOLDDARÓC, TARD*

Július 2. hétfő

- 9.00 óra** *A TÁRSADALMI ÉRTÉKÍTÉLET ÉS A SZEMLELETVÁLTOZÁS ELŐSEGÍTÉSÉNEK MÓDSZEREI ÉS ESZKÖZEI (ISMERETTERJESZTÉS ÉS OKTATÁS)*
Előadó: Ingal Maxwell (UK)

Az előadást követően:

*„SKÓT MINTÁS MŰEMLEK-TÖRŐDÉS - “REPAIR AND MAINTENANCE –WHO CARES ABOUT IT?”
Ingal Maxwell workshopja*

- 15.00 óra** *„KI MIT TUD?”: A HALLGATÓK MŰEMLEK-TÖRŐDÉSI ÉS HASZNOSÍTÁSI FÓRUMA*

Július 3. kedd

9.00 óra „A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELME KÖZÖS ÜGYÜNK”? MIT TESZNEK, MIT TEHETNEK A CIVIL SZERVEZETEK A MŰEMLÉK MEGŐRZÉSÉRT ÉS A ROMBOLÁS ELLEN?
WIEN-GRINZING MEGMENTÉSE
Előadó: Margarete Vyoral-Tschapka (AT)

10.00 óra A MÉDIA SZEREPE A LAKOSSÁG TUDATFORMÁLÁSÁBAN
Előadó: Kovács Olivér (HU)

11.00 óra EGYÜTT A MŰEMLÉKÉKÉKÉRT: A TULAJDONOS ÉS A KÖZSZFÉRA „KÖTELEZŐ MUNKAMEGOSZTÁSÁT” KIEGÉSZÍTŐ ÖNKÉNTESEN VÁLLALT RÉSZVÉTEL: A MECENATÚRA ÉS A SZPONZORÁLÁS (LEHETSÉGES) SZEREPVÁLLALÁSA.
Előadók: Hegedűs Csilla (RO),
David Baxter (UK)

délután: Szabad program

18.00 óra Zárás, diplomaosztás, díszvacsora, búcsúest

Július 4. szerda

Elutazás

A rendezők a programváltozás jogát fenntartják.

A rendezők elnézést kérnek, ha az előadók a meghirdetett előadásukat az utolsó pillanatban esetleg lemondják.

A Nyári Egyetem szervezői:

- 1. TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT BUGÁT PÁL EGYESÜLETE**
3300 Eger, Klapka u. 9.
- 2. ICOMOS MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG EGYESÜLET**
1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 1.

A NYÁRI EGYETEM ELŐADÓI

1. DLA ÁGOSTHÁZI LÁSZLÓ, építész, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság alelnöke (HU)
2. DAVID BAXTER, építészettörténész, igazgató, Transylvania Trust (UK)
3. DR. DÁVID ÁRPÁD, docens, Eszterházy Károly Főiskola, Földrajz Tanszék, Eger (HU)
4. HATVANI ÁDÁM, építész (HU)
5. HEGEDÜS CSILLA, közgazdász, ügyvezető igazgató, Transylvania Trust (RO)
6. HEITER RÓBERT, műemlékfenntartó szaktechnikus, MAMÉG Alapítvány (HU)
7. KOVÁCS DEZSŐ, egyetemi docens, Szent István Egyetem, Gödöllő (HU)
8. DR. KOVÁCS ERZSÉBET, építész, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság alelnöke (HU)
9. KOVÁCS OLIVÉR, tanár, szerkesztő riporter, a Klub Rádió munkatársa (HU)
10. INGVAL MAXWELL, kutatási és oktatási igazgató, Historic Scotland (UK)
11. DR. MÁTÉ ZSOLT, építész (HU)
12. PROF. DR. MEZŐS TAMÁS, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke (HU)
13. DR. NAGY GERGELY, építész, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság elnöke (HU)
14. DR. ÖRSI KÁROLY, tájépítész, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Történelmi kertek és kertművészeti együttesek szakbizottságának elnöke (HU)
15. SARKADI ESZTER, művészettörténész, örökség menedzser, Sopianae Örökség Kht. (HU)
16. TAHI TÓTH NÁNDORNÉ, építész, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (HU)
17. GERT VAN DER VAST, igazgató, Monumentenwacht Limburg (NL)
18. DR. MARGARETE VYORAL-TSCHAPKA, építész, Denkmalforschung Institute (AT)
19. ZÁGORHIDI CZIGÁNY BALÁZS, igazgató, Vasvári Múzeum (HU)

WHO CARES ABOUT IT?

Responsibilities of different actors in the field of monument protection
Public task share in the protection of historical monuments

According to the organizers' and the co-operating partners' decision made last year, we are glad to announce our this year's program as the András Román Summer University on Monument Protection, Eger, name which will commemorate from now on the memory of the spiritual leader of this program with a great past.

Those who pay attention to our program will remember that in 2006 we closed a two-year's long program period. This year, likewise the past two years, we would like to start again a new 2 years long lasting program. The subject of this new program will be the public task share, including the direct and indirect tasks, duties, obligations and possibilities of the actors and the interested parties on monument protection.

This year's program will consist of lectures and case-studies on theoretical and practical questions and issues in connection with the protection of monuments. In the next year's program we would like to study the issues of the settlements in accordance with the sustainable development, the theoretical and practical requirements of monument protection.

According to the traditions of the Summer University, the selected themes and topics will be treated by outstanding professionals from Hungary and other countries. Besides the lectures, the forum of participants will give the possibility of a direct discussion exchange of experiences, and an occasion where the professional background and activity of the participants can be discovered. In addition, this year the theoretical knowledge given by lectures can be converted into practical work in the frame of a workshop

ISSUES OF THE SUMMER UNIVERSITY IN THE PAST 36 YEARS

1971. *Monuments in Hungary*
1972. *Preparing Monument -restoration*
1973. *Architectural Restoration and Town-planning*
1974. *The problems of Monument - restoration*
1975. *Perspectives of Monument - protection in Hungary*
1976. *The Theoretical Bases of Monument- protection*
1977. *The Practice of Monument-restoration*
1978. *The Monument and its Environment*
1979. *The Protection of Rural Architecture*
1980. *Special Characteristics of Monument-protection in Hungary*
1981. *Protection of the Pieces of Fine Art*
1982. *Monument-protection and the Society*
1983. *Protection of Agricultural and Industrial Monuments*
1984. *Monument-protection on Town Level*
1985. *Protection of The Pieces of The Rural Architecture*
1986. *Protection of Archaeological Monuments*
1987. *New Types of Monuments – How Our Monuments Grow in Number*
1988. *The Common Built Heritage of Nations and Peoples*
1989. *Monument-protection and its Related Branches of Knowledge*
1990. *Monuments of The Baroque Age*
1991. *Historic Interiors*
1992. *The Protection and the Charter of Historic Towns*
1993. *Cultural and Natural World Heritage*
1994. *Historic Dwelling Houses*
1995. *Castles and Fortresses*
1996. *The historic monuments of the Twenty Century*
1997. *Monument restoration yesterday – today – tomorrow*
1998. *Many-coloured historic monuments*
1999. *Monuments and nature*
2000. *Monuments of Twenty Centuries*
2001. *Informatics in the protection of monuments*
2002. *Immaterial dimensions of monuments*
2003. *Heritage at Risk*
2004. *Methods and opportunities in monument protection*
2005. *Protection of front-rank monuments*
2006. *“Small monument” - high value*

THE PROGRAM OF THE ANDRÁS ROMÁN SUMMER UNIVERSITY

President: Gergely Nagy

Secretary: Árpád Dávid

28 June, Thursday

16.00 **OPENING CEREMONY**

16.15 *MONUMENT PROTECTION – CARE – RESTORATION: ALMOST ALL,
AT EVERY LEVEL*

Lecturer: László Ágostházi (HU)

17.15 *DIRECT AND INDIRECT RE-USE OF HISTORICAL MONUMENTS –
PRINCIPLES, POSSIBILITIES, LIMITS -*

Lecturer: Tamás Mezős (HU)

18.30 *Gala Dinner, Welcome Party*

29 June, Friday

9.00 *RESTORATION AND RECONCILIATION OF THE OLD AND NEW FUNCTIONS*
Lecturer: Gergely Nagy (HU)

10.00 *INTEGRATED PROTECTION OF VALUES: ART IN DEVELOPMENT AND THE ART IN
PRESERVATION – THE GÖDÖLLŐ CASTLE*
Lecturer: Zsolt Máté (HU)

11.00 *HISTORICAL MONUMENT IS A SOURCE OF INSPIRATION OR A PARALYZING
CONSTRAINT? SCIENTIFIC AND TECHNICAL REQUIREMENTS, ECONOMIC AND SOCIAL
EXPECTATIONS IN PLANNING*
Lecturer: Ádám Hatvani (HU)

14.00 *“MONUMENTENWACHT” PRESENTATION IN THE HOUSE OF WINES IN NOSZVAJ*
Lecturers: Gert van der Vast (NL)
Róbert Heiter (HU)

15.30 **VISIT TO EGER**

WAITING FOR RE-USING: THE BUTTLER-HOUSE IN EGER
Lecturer: Gergely Nagy (HU)

30 June, Saturday

Gaps and bridges in the re-use of the heritage – case-studies

- 9.00** *TOOLS AND METHODS OF LOCAL GOVERNMENT IN THE PRESERVATION OF THE HISTORIC AND MONUMENT VALUES*
Lecturer: Eszter Sarkadi (HU)
- 10.00** *BREATHING HISTORICAL MONUMENTS – REVIVAL OF OUR HISTORIC GARDENS*
Lecturer: Károly Örsi (HU)
- 11.00** *JÁLICS BUILDING – BUDAPEST, KIRÁLY UTCA 26*
Lecturer: Ilona Tahi Tóth (HU)
- 14.00** *THE RESTORATION AND THE RE-USE OF THE DOMINICAN MONASTERY OF VASVÁR*
Lecturer: Balázs Zágorkhidi Czigány (HU)
- 15.00** *MANAGEMENT – MANAGEMENT PLAN – MANAGEMENT ORGANIZATION – WHO IS THE ” SITE MANAGER ” ?*
Lecturer: Dezső Kovács (HU)

Following the lecture:

“THE COFFEE MAKER COMES WITH A MANUAL, TOO” : – INTERACTIVE WORKSHOP WITH Dezső Kovács (HU)

1 July, Sunday

ONE-DAY STUDY-TOUR WITH CSABA OLAJOS

SZOMOLYA – MEZŐKÖVESD – MEZŐCSÁT – KÁCS – TIBOLDDARÓC – TARD

2 July, Monday

- 9.00** *CHANGING ATTITUDE OF THE SOCIETY IN THE APPRECIATION OF HERITAGE VALUES - METHODS AND TOOLS*
Lecturer: Ingval Maxwell (UK)

Following the lecture:

“MONUMENT CARE WITH A TARTAN DESIGN”: REPAIR AND MAINTENANCE – WHO CARES ABOUT IT?: WORKSHOP OF INGVAL MAXWELL (UK)

- 15.00 óra** *“WHO KNOWS WHAT?” – FORUM OF PARTICIPANTS ON HANDLING AND EXPLOITATION OF HISTORICAL MONUMENTS*

3 July, Tuesday

9.00 *“THE PROTECTION OF THE CULTURAL HERITAGE IS OUR COMMON GOAL?” WHAT ARE DOING, WHAT CAN DO THE CIVIL ORGANIZATIONS FOR THE PROTECTION AND AGAINST THE DESTRUCTION OF HISTORICAL MONUMENTS? THE WIEN-GRINZING MONUMENTS’ PRESERVATION*

Lecturer: Margarete Vyoral-Tschapka (AT)

10.00 *THE ROLE OF THE MEDIA IN THE SHAPING OF PUBLIC AWARENESS*

Lecturer: Kovács Olivér (HU)

11.00 *“TOGETHER FOR THE HISTORICAL MONUMENTS: THE OWNER AND THE PUBLIC SPHERE COMPLETED BY THE VOLUNTEER PARTICIPATION: (POSSIBLE) ROLES OF THE PATRONAGE AND THE SPONSORING*

*Lecturers: Hegedűs Csilla (RO),
David Baxter (UK)*

Afternoon: Free

18.00 *Closing Ceremony, Presentation of Diplomas, Gala Dinner, Farewell Party*

4 July, Wednesday

Departure

The organisers reserve the right to change the program.

The organisers apologise for any modifications due to any last minute cancellation of a lecturer.

The Organisers of the Summer University:

- 1. SOCIETY FOR THE DISSEMINATION OF THE SCIENCES, BUGÁT PÁL ASSOCIATION**
H-3300, 9. Klapka György Str, Eger
- 2. ICOMOS HUNGARIAN NATIONAL COMMITTEE ASSOCIATION**
H-1014, 1. Táncsics Mihály Str, Budapest

LECTURERS OF THE SUMMER UNIVERSITY

1. LÁSZLÓ ÁGOSTHÁZI DLA, architect, vice-president of ICOMOS
Hungarian National Committee (HU)
2. DAVID BAXTER, historian of architecture, director Transylvania Trust (UK)
3. ÁRPÁD DÁVID DR., reader, Department of Geography, Eszterházy Károly College (HU)
4. ÁDÁM HATVANI, architect (HU)
5. CSILLA HEGEDŰS, economist, executive director, Transylvania Trust (RO)
6. RÓBERT HEITER, technician in monument protection, MAMÉG Foundation (HU)
7. DEZSŐ KOVÁCS, associate professor, Szent István University, Gödöllő (HU)
8. ERZSÉBET KOVÁCS Dr., architect, vice-president of ICOMOS
Hungarian National Committee (HU)
9. OLIVÉR KOVÁCS, editor and reporter, Klub Rádió (HU)
10. INGVAL MAXWELL, director of Technical Conservation, Research and Education,
Historic Scotland (UK)
11. ZSOLT MÁTÉ DR., architect (HU)
12. TAMÁS MEZŐS PROF.DR., president of National Office of Cultural Heritage (HU)
13. GERGELY NAGY DR., architect, president of ICOMOS
Hungarian National Committee (HU)
14. KÁROLY ÖRSI DR., landscape architect, president of the Historic Gardens and Cultural
Landscapes committee of ICOMOS Hungarian National Committee (HU)
15. ESZTER SARKADI, art historian, heritage manager Pécs, Sopianae Örökség Kht. (HU)
16. ILONA TAHI TÓTH, architect, National Office of Cultural Heritage (HU)
17. GERT VAN DER VAST, director, Monumentenwacht Limburg (NL)
18. MARGARETE VYORAL-TSCHAPKA DR., architect, Denkmalforschung Institute (AT)
19. BALÁZS ZÁGORHIDI CZIGÁNY, director, Museum of Vasvár (HU)